Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & ſancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono. (1816)

Livez 1516

QUÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis diſputationibus, manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Martis vigeſimâ-octavâ Februarii.

M. FRANCISCO VEZOU, Doctore Medico, Præſide.

An vires conſociare amant opium & Chinâ Chinâ?

VITA hominis à calore, calor à motu, calor, motus & fermentatio reciprocantur. Ex felici elementorum diſcordia, felix fermentationis opus, hæc eſt motus intrinſecus partium activarum mixti; fermentationi ſuum debent ortum, incrementum, conſervationem & perfectionem vegetantia, ut & animantia. Qui fermentationem, aut febrem putredini jungit, tigres jungit agnis, ubi incipit putredo deſinit fermentatio; fermentationem inter & effervescentiam nihil diſcriminis comperies, niſi ludere in verbis ſit animus; fermentatio à fermentis; fermentorum omnia plena; ſua ſunt roſis & pomis: ſi bene calculum ponas, nullam vim activam in fermentis invenies; Dum hæc ſervant naturæ leges, conſtans eſt & perpetua functionum integritas, ſi anomala, morborum naſcitur ilias: horum medicina vindex, triplici utitur inſtrumento, diætâ, legitimum uſum rerum non naturalium præſcribit, chirurgiâ, manu medetur, pharmaciâ, fœcunda remediorum ſegete locuples, parabiles medicamentorum divitias ſubminiſtrat, quorum alia ſimplicia, alia compoſita, illa propriis viribus agunt, hæc ſimilitudine ſubſtantiæ & virtute conſociali præſtantiorem ferunt opem.

MORBI oriuntur ab aëre aut ab alimentis: non facile dictu quot ex his fontibus derivatæ clades; fatalis ſpirandi neceſſitas eo majorem inurit viſceribus labem, quo magis ineluctabilis; ſpectes aëris inclementiam, tempeſtatum viciſſitudinem, locorum, & regionum varios ſoles, & cum male ſanis conſortia, fateberis vitales quas Carpimus auras mille modis inquinari; quid plura, aër eſt primum vitæ pabulum, & primum movens, nec ſecus ac moletrina aventis aut à fluvio, ſic Corpus movetur ab aëre vim ſuam elaſticam ſanguini & humoribus miniſtrante; Procul hinc novatores, qui machinæ authomatiam, aut proprium motum aſſignant. Ab alimentis non minor noxa, plures occidit gula quam gladius. Alimenta ſunt vel pravi ſucci, inde nutritiones pravæ, Cachexiæ parentes, vel ſucco uberiori turgent, & oneri ſunt naturæ, ab his plethoricæ Conſtitutiones, habitus athletici periculo pleni, quicquid enim ad ſummum pervenit, properat ad exitum. Nemo neſcit, quanta nocumenta ferant edulia varia hiſce præſertim temporibus, quibus non vivitur dapibus inemptis, ſed ſimul aſſis miſcentur elixa, ſimul conchilia turdis. Ab inſana comeſſandi libidine, præceps ſenectus, indomitæque mortes; ſed his medicina cœlo delapſa moras innectere docet. Priſcis ſæculis victus erat ſimplex, ideo medicina ſimplex & fere tota herbarum potentiæ ſubjecta, ſuæ vires erant cichorio & lactucæ, ſalvia erat ſalvatrix, morborum Conciliatrix, dicebat borrago gaudia ſemper ago, ſed quiaætas pare ntum pejor avis tulit nos nequiores; glande non contenti, curios ſimulantes bacchanalia vivimus, intricatiores fuere morborum cauſæ; medicina, herbis non neglectis, alia quæſivit remedia, ab Ibi & hyppopotamo edocta, venæ ſectionem & purgationem inſtituit; In dies vero gliſcentibus malis, medicamentorum vires ſcrutando, alia aliis prudenter ſociavit, caſſiam cum manna elixavit, ut caſſiæ ſtimuli, mannæ dulcedine ineſcarentur, flatu lentam ſennam cinnamomo caſtigavit, confectiones compoſuit purgantes & alterantes, antidota præparavit, opium chinæ chinæ connubio junxit ſtabili, ea lege, ut opium quibus inſignitur dotibus, volatilitate, amaritudine oleoſitate &c. vires corticis peruviani augens, acida febrium fermenta obtunderet, & compoſitis motibus domeſticis, febrium ſymptomatis & ipſis febribus placidam afferret medelam.

OMNEM medelam ordiri ab amuletis, magnetiſmis, imo à ſpecificis opio & Chinâ Chinâ, agirtarum eſt, ſapientis Medici, naturæ motus auſcultare, morborum arcana Sagaci indagare animo, à juvantibus & lædentibus ſumere indicationes, neque ullas moliri curationes, omiſſis univerſalibus præſidiis, venæ ſectione & purgatione. Sanguini in vaſis luxurianti, aut ſtabulanti debetur venæſectio, hæc eſt plethora, huic ſoli convenit hoc præſtantiſſimum remedium, purgatio cacochymiæ medetur, hic ſollicitas age excubias, ne inter moras effluat occaſio, turgentes humores expurgandi, ſæpè enim turgent, his in oris ubi parum ſudatur, & genialiter vivitur. Sobrietas gallorum gula eſt græcorum, ideo nos urget purgandi neceſſitas, neque te teneant fictitiæ qualitates irritantes & malignæ. Verum non omnes morbi hiſce præſidiis cedunt, febres pertinaces puta, quarum parentes impuri ſucci, & acida fermenta, inde ſanguis valde depauperatus: venæſectio ſanguinem pauperiorem reddit, purgatio domeſticos lares turbat, intrudit ſuccos malè moratos in ſanguinis maſſam; Has ſanare cupidus, in operis ſocietatem accerſat opium & corticem peruvianum, inter ſe longum & durabile fœdus inierunt; ſunt enim congeneris ſubſtantiæ, cortex amaritudine pollet, abundat reſina, opium eſt amarum, reſinoſum, ſale viget volatili, hac parte palmarium eſt, in tenui labor, ſed tenuis non gloria: pars opii volatilis, tardiori reſinæ corticis febrifugi ſociata, miram conciliat humoribus tranquillitatem, tardiores ſanguinis motus facilè ciet, longas alveorum & alveolorum ambages, viaſque perluſtrans, dulci diaphoreſi materiam febrilem expellit, & craſim ſanguineæ maſſæ reſtituit.

IN America Peruviana reperitur arbor, incolæ *Gannaperide* vocant, vulgò China China, hæc non eſt procera, ſed in ramulos inſigniter divaricata, folia habet inſtar prunorum, floribus albis & cæruleis ornatur, nullum fructum parit, quaſi in pompam unicè cum tanta florum copia nata fuiſſet: cortex compenſat fructus, eſt enim ſumme febrifugus, in ſa nitatem gentium à D. O. M. conditus, unde arbor vitæ ſi quæ alia, jure merito dici poteſt. Ex hac arbore exudat reſina, & prodeunt ſemina, quæ etiam vim febrifugam habent; ceteræ arboris partes, tamquam inferioris energiæ parvi penduntur, ut ipſi cortici tota laus aſſignetur. Opium eſt ſuccus ſtillans è capitibus papaveris fere maturis, græce dicitur ὀπὸς ſuccus per excellentiam, abundat oleo, ſpiritu, & reſina, valde eſt inflammabile, odore grave, ſapore amarum, multis in locis naſcitur, melius in Ægypto; ſed heu non nobis ſtillat! ſolus mæconii conceditur uſus. Variæ fiunt opii præparationes, ſpiritu vini diſſolvuntur partes oleoſæ & ſpirituoſæ, aquâ, aqueæ & ſalinæ: opium ſoporem ſæpe inducit, interdum vetat, valde eſt diaphoreticum; his virtutibus pacatos regit humores, & cortici peruviano ſocium, vim ejus febrifugam mirum in modum juvat. Amara ſunt alia plurima febrifuga, quæ vi pollent exphraſticâ, abundant enim partibus alkalinis quibus obtundunt acidorum aculeos, unde febrium mala progenies, obtuſis acidis, anomalæ ceſſant fermentationes, & humores concreti liqueſcunt, partes ſanguinis ſpirituoſæ liberiorem habent expanſionem. Poſt fermentationem vinum amareſcit, acidis ſubactis; vis muſto ebullienti fræna dare, amarum injicito? ex tribu amarorum, Centaurium minus, Gentiana, Juniperus non mediocre ſymbolum cortici peruviano conferunt.

BENE valere nihil melius, ſatis norunt qui non proſperæ ſunt valetudinis, perpetuò conqueruntur de ſortis humanæ ærumnis, quaſi neſcii, in eorum ſolatium creaſſe altiſſimum pharmaca terræ; felix qui eorum vires & morborum potuit cognoſcere cauſas; felix qui reconditas opii dotes propria detexit experientia, eaſque per analyſim nos docuit, non minus felix qui corticis peruviani virtutes innumeris demonſtravit experimentis, quæ deinceps ratio fœcundavit, mireris quam celeri greſſu, per omnes terraſque tractuſque maris iverit fama corticis ſaluberrimi; ſed mirabere magis, quantæ rixæ ſuper hoc debellatæ ſint, & quot convitiis, arbor omni invidia major, laceſſita, quaſi ex hac fabricatus equus trojanus flammas veſuvii æthnæque ignium æmulas, ad totius orbis conflagrationem evomeret, O Pudor! O gens imperita agyrtarum, probroſis altior medicinæ ruinis! An Medicinæ proceres præjudicio hypotheſeos antiquioris, indignum putant rebus ſtudere novis? Medicina eſt ars ratione & experientiâ comparatâ, experientiâ conſtat febrem aſſiduam, dolore lateris pungente, difficili reſpiratione cum ſanguinis ſcreatu ſtipatam, perfectè ſanari potionibus, opio & Chinâ Chinâ medicatis. Hic mirari ſub eſt, quantum opis ferat opium cortici febrifugo, ſive dolores de mulcendo, ſive humorum tumultus compeſcendo, ratio ſuadet partes horum medicamentorum reſinoſas & volatili ſulphureas, ſanguinem in pectore, ſcelerato frigore concretum, lateri lethaliter hærentem colliquare, & colliquatum in patrios remeare lares, facilique curſu ſua obire munia. Experimentis confirmatum eſt Rheumatiſmos & articulorum dolores opium & china china compeſcere, ut vero ambo hæc ſe diffuderunt in venas, pigros humores ex acido concretos diſſolvunt & blanda diaphoreſi, expectatione maturius, educunt; ſic calculus anguſtiis ureteris affixus, opio & china china obſtetricantibus feliciter excluditur; quis neſcit menſes moveri & ſiſti opio & Chinâ Chinâ; colici doloris morſus acerrimos ſedari. Credas Panaceam ex opio & Chinâ Chinâ genitam non occultis qualitatibus agentem, non ſuſpenſas tenentem morborum cauſas, ſed viribus ſociis, & publicis virtutibus reipublicæ opitulari.

Ergo vires conſociare amant opium & Chinâ Chinâ.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Nicolaus Brunel de la Carliere.
M. Joannes-Baptiſta Doye.
M. Urbanus Leaulté.

M. Michael Pichonnat.
M. Franciſcus Picoté de Beleſtre.
M. Nicolaus Bailly.

M. Claudius Berger, Decanus.
M. Dominicus de Farcy.
M. Henricus Mahieu, Polonorum Reginæ Medicus primarius.

Proponebat Pariſiis JACOBUS MINOT, Sancerrienſis ex Avarico, Sereniſſimus Principis Ducis Borbonii Medicus ordinarius, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1696.